K. K. STAATSANWALTSCHAFT MARBURG
Eingelangt am 16 SEP 1915
mit — Beilagen
8 h. 10' Am

37. številka. Maribor, dne 16. septembra 1915. XLIX. tečaj.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge inozemstvske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Člani „Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila" stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitvrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Živinske cene.

je nastalo med kmetovalci in živinotržci mnenje, da veljajo za prodajo živine uradno določene najvišje cene. Tako n. pr. mislijo nekateri, da se smatra celo tedaj kot navijanje cen, ako se za dobre klavne vole zahteva za 100 kg žive teže 100 K in da se mora taka zadeva sodnijsko obravnavati. Vse to je imelo nasledek, da se na deželne sejme za klavno živino sploh ni več prignalo skoro nič živine in da se je živina, ki jo imajo živinorejci na razpolago, prodala izven dežele. Da se ti napačni nazori, kateri se še vedno širijo, odpravijo, in da se živinska trgovina zopet oživi ter s tem vpostavijo na živinske trge zopet boljše razmere, naznanja c. kr. namestnija v pomirjenje kmetovalcev in živinotržcev, da se od oblasti sploh še dosedaj na Štajerskem ni določilo najvišjih cen za živino. Ako se pri prodaji živine drži cen, ki so z ozirom na sedanji vojni položaj in na težave pri reji živine in pri živinotrštvu opravičene, se gotovo ni treba bati, da bi se koga zasledovalo radi pretiranega navijanja cen.

Ako je prodajalec zahteval za dobre klavne vole 100 K za 100 kg žive teže, se radi tega ni nikjer podalo ovadbe radi pretiranega navijanja cen. Pripustilo se je celo, da je z ozirom na dobroto blaga, cena znašala dvakrat toliko in še celo več.

Osrednji odbor štajerske c. kr. kmetijske družbe sporoča to važno naznanilo cesarske namestnije s prošnjo, da se v smislu tega obvestila pomirjajoče upliva na kmetovalce in živinotržce ter se pospešuje pošiljanje živine na domače sejme za klavno živino, da se tako zadnji čas nastali položaj na istih zboljša.

Gradec, dne 9. sept. 1915.

Osrednji odbor štajerske c. kr. kmetijske družbe."

Vojno zavarovanje.

Vdovski in sirotinski pomožni zaklad cele oborožene sile čuti s tem potrebo, opozoriti vse kroge in sloje prebivalstva na izredno primernost in na gospodarski pomen vojnega zavarovanja in kar najnujneje poročati, da se sklene tako zavarovanje.

S primernim vojnim zavarovanjem se bo mogla torej bodočnost zaostalih, kolikor je mogoče, zagotoviti. Olajšalo bo srce vojniku na bojišču, njegovim dragim doma, ki hrepeneče pričakujejo njegov povratek, pa odvzame hudo bol.

Zavarovanje velja za slučaj smrti v teku enega leta, izvzemši samomor. Zavarovalna svota se izplača popolnoma, ako zavarovanec pade, ako podleže posledicam bolezni ali poškodb v vojni, ako se pogreša, ali ako umre iz kateregakoli vzroka naravne smrti v ujetništvu ali po svojem povratku v teku enoletne zavarovalne dobe. Ako bi pa slučaj hotel, da je dotičnik na dan zavarovanja že mrtev, potem se plačana premija vrne, ker je tako zavarovanje neveljavno! Končno se lahko, ako se vojno zavarovanje spremeni v navadno zavarovanje življenja, polovica premije za vojno zavarovanje vračuni v redne premije za zavarovanje življenja tudi tedaj, ako zavarovanje življenja ne sklene zavarovani vojnik sam, temveč kak član njegove rodbine. Tistim, ki imajo podporo, se dovoli plačevanje premije v 6letnih obrokih. Vojnik pa je zavarovan že s plačilom prvega obroka. Enkratna premija znaša za vojaštvo po poklicu in za tiste, ki so po zakonu zavezani vojni dolžnosti, v teku 12-letne rezervne službene dolžnosti 7% do zavarovalne svote 2000 K, čez 2000 K 9%, za vojaštvo, ki pripada trenu in saniteti ter vojaške zdravnike 5½% do 2 tisoč kron, čez 2000 kron 7½%. Za pripadnike črne vojske vsake svote po 100 K = premija 4.50, 1000 K = 45 K.

Kdo je črnovojnik? Črnovojnik je tisti, ki je nekdaj kot vojak aktivno služil in je kot rezervnik 12 let odslužil. Dalje je črnovojnik tisti, ki ni bil vojak pred vojno, ki pa je bil med vojno pri prebiranju potrjen. Črnovojniki so tedaj tudi 18-, 19-, 20-letni mladeniči, ki so bili pri prebiranju potrjeni.

Pripomni se, da se lahko zavaruje ne samo sorodnik, temveč vsak, bodisi prijatelj ali tujec. Recimo, da je vojnik dolžnik večjega zneska, za kateri znesek si porok. Priporočalo bi se vojnika zavarovati. V slučaju, da ne pride več nazaj, je na razpolago zavarovalnina, s katero se dolg poravna. Nikdo naj ne zamudi, kakor hitro mogoče, predlagati zavarovanja. Pojasnila se dobijo vsaki dan pri c. kr. davčnem uradu, obenem se tudi lahko takoj predlaga zavarovanje.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

General Boroević se je izrazil nasproti vojnim poročevalcem, ki so se mu prišli predstavljat, da je naš položaj ob Soči sijajen. Naša artilerija je sedaj pomnožena ter izvrstno deluje. Marsikaj tudi sama opravi brez lastnih žrtev, kar je prej morala storiti infanterija z večjimi ali manjšimi izgubami. Boljši položaj naših čet seveda kaj ugodno upliva na podjetnost in drznost našega vojaštva. Pri Italijanih je nasprotno. Vojaštvo je prišlo s prepričanjem v boj, da bo danes ali jutri v Trst. Sedaj pa nobenega korakanja naprej. To seveda potlači navdušenje. Zraven tega so Italijani že izgubili svoje najboljše vojake. Doslej so se borili bersaglijeri in alpinci, so se laški napadi vršili s korajžo in prožnostjo, toda kasneje so morali častniki svoje moštvo s silo in pretenjem vsiljevati k naskokom. Stanje na italijanskem bojišču je sedaj to:

Doberdobska planota stoji neprestano pod zmernim ognjem topov. Časih pa pomnoži sovražnik svoje streljanje in na to nastopi pehota z naskokom. Kakor znano, vedno brez uspeha.

Pred Gorico je splošno sedaj mir.

Najbolj živahno se gibljejo Lahi zadnji čas proti Tolminu in za njim ležečem gorovju. Toda naša artilerija vrlo odgovarja. Čestokrat preseneti Italijane, razkropi zbirajoče se laške čete in kakor se zdi, nadkriljuje laško artilerijo v vsakem oziru. Naša v strelskih jarkih izšolana pehota si svoje jarke pripravlja vedno bolj varno in ugodno.

Pri Bovcu so zadnji čas laški naskoki pogostejši in ljutejši. Toda vsi poizkusi, pregnati nas z zavzetih postojank, so zastonj.

Na Koroškem in Tirolskem se vršijo tuintam manjši spopadi. Toda v gorovju je že sneg in mraz, ki ne upliva dobro na laško vojaštvo. Laški napadi so brez uspeha.

Italijan pri Gorici ne pride preko Soče.

Ljubljanskemu „Slovencu" se piše iz Gorice:

V zadnjih dneh ni nič novega v našem mestu. Tuintam prileti šrapnel ali granata, zadene in ne zadene. Večinoma ne zadenejo italijanske krogle. Svoje bivališče najdejo navadno v zemlji. — Zdi se, da je Italijan nekoliko popustil napade na Gorico. Kajpada, rad bi dobil našo solnčno Gorico kolikor mogoče nepoškodovano v svoje roke. Če se mu to posreči, je seveda drugo vprašanje. Naši vrli Dalmatinci in Bošnjaki, ki še vedno stoje kot hrast, pravijo, da izdajalec ne bo dobil Gorice v svoje roke, dokler so oni tu, in hraber Zadrčan je še pristavil: „Pridušam se, da Italijan ne pride preko Soče pri Gorici. Poprej bo tekla Soča proti Solkanu."

Dosedaj še ni prav velike škode v mestu in v zadnjih dneh opažamo, da so se prebivalci mesta začeli potagoma spet vračati domov. Da je v mestu draginja, se razume. Več dni ni bilo dobiti kruha. V zadnjem času pa se dobi v pekarnah celo bel, pšenični kruh. Upajmo, da bo v prihodnje vedno boljše.

S trdnim zaupanjem v boljšo bodočnost zremo goriški Slovenci velikim dogodkom nasproti. Slovanska plemena se bore pri nas s srcem in s srdom v srcu proti našim stoletnim tlačiteljem. Ni ga slovenskega, oziroma slovanskega vojaka, ki bi se bal stopiti s puško in mečem v roki nasproti italijanskemu izdajalcu. Vse hrepeni le po maščevanju in maščevanju. Krivica mora biti z orožjem kaznovana. Vsi avstrijski narodi so udeleženi pri tej vojski, a stud, ki prevladuje srca vojakov cele naše vojske proti Italijanom, je tako velik, da se ga s peresom ne da popisati. — In kjer so taki vojaki, ki se bojujejo za pravico — hčerko božjo — mora biti zmaga na njih strani!

Turudijevi junaki pohvaljeni.

Dne 31. avg. je izdal priljubljeni vrhovni poveljnik proti Italijanom, nadvojvoda Evgen, to-le dnevno povelje:

„Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je blagovolilo s posebnim zadovoljstvom vzeti v Najvišjo vednost najponižneje mu predloženo poročilo o izrednem junaškem držanju dalmatinskih čet pri Podgori. Njegovo Veličanstvo izraža tem izvrstnim četam najtopleje **Najvišjo zahvalo in pozdrav.** To povelje se ima razglasiti vsem četam."

Samoumevno je, da je ta dan po vrlih Dalmatincih plalo čustvo velikega ponosa. Sam cesar jih je pohvalil ter jim poslal pozdrave. In sedaj zopet še z večjim veseljem izvršujejo svoja junaštva ob reki Soči, ki neukročena drvi mimo njih ter s svojim šumom peva zahvalno pesem Turudiji in njegovim Dalmatincem.

Italijanski napad na Zagraj.

Nedavno so Italijani uprizorili zopet enkrat gorostasen naskok na Zagraj. Približno tri brigade proti par našim bataljonom! Bilo je ob jutranjem svitu. Menda so mislili, da se naši opazovalci zibljejo v sladkem spanju; a zgodilo se je, česar niso pričakovali, da so namreč takoj po izstopu iz svojih postojank skočili v ogenj naših baterij, ki so na njihove strelske jarke izvrstno uravnane in dostreljene. Po kratkem kolebanju so prišli vendar zopet nekoliko naprej; brzkone so linije v ozadju pritiskale v ospredje. Za nekim vrhom so skušali priti k sapi, toda tedaj so bile že zopet cele plasti naših šrapnelov nad njimi in so se razletavali v izborno pogodenih točkah. Ob prihodnjem skoku naprej so se že nekoliko obotavljali. Ogenj našega topništva je žel lepe uspehe, Italijani pa kaj neradi korakajo čez trupla padlih tovarišev naprej. Večini se je poznalo, da bi rajši bili kje drugje, kakor pri tem naskoku. Vseeno so jih mogli poriniti še za kos naprej in nekaj jih je prodrlo že v naše ovire. Takrat je bil čas, da nastopijo njih rezerve. Bili smo pa tudi mi pripravljeni, da začnejo prodirati močne sovražne rezerve. Zdaj pa takšno presenečenje! Italijanskih rezerv ni nikjer! Nekaj naših baterij je bilo malo zabobnelo na prostor za italijanskimi strelskimi jarki, kjer so se imele zbirati rezerve. Rezerve naše toče niso prenesle, marveč so jo urnih krač odkurile. In njihovi obžalovanja vredni tovariši so stali tu pred našimi žičnimi prepregrajami in deloma med njimi — v najhujšem ognju naše pehote in strojnih pušk. Takega streljanja iz bližine pa Italijani na noben način ne prenesejo. Hoteli so se kar najbrže „preurediti", to je priti zopet nazaj v svoje strelske jarke, a le malo jih je doseglo svoj cilj od vseh ogromnih trum, ki so se bile udeležile naskoka. Italijanske baterije so pač poizkušale, da bi dostrelile in da bi našle pravo zavetišče, a tudi za te je bilo preskrbljeno. Dve naši bateriji sta bili na preži ter jih vzeli, ko sta začeli streljati, pod svoj brzi ogenj. Uničiti italijanske baterije, je v takem položaju zelo težavno, ker so nevidne; toda mo-